

Certificeringschema Gereedschapmachinist (Gmcn)

Nummer	Datum	Titel	Goedgekeurd vz WK Persoonscertificering
1.8	21-04-2023	Certificeringschema voor de taak: Gereedschapmachinist	

Inhoud

1	De taak	4
2	Het certificaat	5
2.1	Algemeen	5
2.2	De scope	5
2.3	Toelatingsvoorwaarden voor het initieel certificeringstraject	5
2.4	Verstrekking van het certificaat	6
2.5	Geldigheid van het certificaat	6
2.6	Verlengen geldigheid certificaat (hertificering)	6
3	Vakbekwaamheidseisen	7
4	Beoordeling van de vakbekwaamheid en norm voor slagen	12
4.1	Beschrijving van de initiële toetsing	12
4.2	Beschrijving van de hertoetsing	13
5	Bijlage Relevante seinen	14

Versiebeheer

Nummer	Datum	Aard van de wijziging	Gewijzigd door
0.1	04-05-2012	Aanpassen aan sjabloon	Aboe Marasabessy
1.0	20-06-2012	Definitieve versienummer en datum aangepast na definitieve vaststelling	Aboe Marasabessy
1.1	02-07-2012	Aanpassen toelatingsvoorwaarden cert. traject	Aboe Marasabessy
1.2	17-07-2012	Tekstuele aanpassingen en verduidelijking	Henny Kuijpers
1.3	15-10-2012	Bij 4.3 Certificaat na hertoetsing "en/of" vervangen door "en"	Henk Jan Visser
1.4	20-7-2013	Wijzigen "spoorvoertuig" in "railgebonden voertuig" en toevoegen in vakbekwaamheidseisen het veilig verplaatsen en (ont-)koppelen	Frank Nobel
1.5	27-08-2019	Toevoeging: verstrekking certificaat en toelatingsvoorwaarden. Wijziging: geldigheid certificaat en verlengen geldigheid certificaat. Toevoeging: certificeringseisen veiligheidscommunicatie.	Erik Scholten

Nummer	Datum	Titel	Pag.
1.8	21-04-2023	Certificeringsschema voor de taak: Gereedschapmachinist	2/14

		Toevoeging: Beoordeling van de vakbekwaamheid en norm voor slagen- van toepassing zijnde reglementen en documenten.	
1.6	30-09-2019	Toevoeging dispensatie veiligheidscommunicatie MCN VB. Aanpassing en aan-/ afkoppelen krachtvoertuigen/ wagens (wagons) en bedienen handbediende infra-elementen (NCBG).	Erik Scholten
1.7	26-2-2020	Aanpassen linken Hst. 4 2.4 tekstueel aangepast geen inhoudelijke wijzigingen	KBE PNU
1.8	21-04-2023	Aanpassing praktijkleerperiode naar 1 jaar	Erik Scholten

Nummer	Datum	Titel	Pag.
1.8	21-04-2023	Certificeringschema voor de taak: Gereedschapmachinist	3/14

1 De taak

Middels het uitvoeren van de taak "gereedschapmachinist" wordt geborgd dat railgebonden voertuigen op veilige wijze op buiten dienst gesteld spoor worden gebruikt.

De taak bestaat uit het:

- beoordelen van de aangeleverde instructie op veilige uitvoerbaarheid
- in bedrijf nemen van het railgebonden voertuig
- bedienen en verplaatsen van het railgebonden voertuig
- evalueren van de veiligheidsmaatregelen.

Nummer	Datum	Titel	Pag.
1.8	21-04-2023	Certificeringschema voor de taak: Gereedschapmachinist	4/14

2 Het certificaat

2.1 Algemeen

Het certificaat geeft aan dat de medewerker -op het moment van de toetsing- heeft aangetoond dat hij voldoet aan de vakbekwaamheidseisen zoals beschreven in hoofdstuk 3 van dit certificeringschema.

De werkgever moet, voordat hij de medewerker inzet in de betreffende taak, vaststellen of de kandidaat voldoet aan alle overige eisen voor de inzetbaarheid.

In dit document wordt Stichting railAlert verder aangeduid met railAlert.

2.2 De scope

De gereedschapsmachinist is verantwoordelijk voor het op veilige wijze gebruiken van railgebonden voertuigen op buiten dienst gesteld spoor. Onder gebruiken wordt verstaan het bedienen en verplaatsen van spoor voertuigen.

2.3 Toelatingsvoorwaarden voor het initieel certificeringstraject

Het initiële certificeringstraject is het traject dat tot doel heeft om voor de eerste keer het betreffende certificaat te behalen. Indien een certificaat verlopen is geldt het initiële traject.

RailAlert stelt toelatingsvoorwaarden aan personen die wensen deel te nemen aan een examen of toets ter beoordeling van de vakbekwaamheid.

Voor toelating tot dit certificeringstraject gelden de volgende voorwaarden:

- de kandidaat moet minimaal beschikken over het niveau B1 zoals gedefinieerd door de CEF en de ongeveer gelijke taaleis in de Europese Richtlijn 2007/59/EG bijlage VI en de TSI Operations (niveau 3);
- De medewerker spreekt de taal duidelijk uit, zonder dialect of accent dat de verstaanbaarheid negatief beïnvloedt.
- MO-PO; De medewerker beschikt over geldige verklaringen van medische en psychologische geschiktheid.

De werkgever is verantwoordelijk voor het beoordelen of de medewerker aan alle toelatingsvoorwaarden voldoet voordat de medewerker wordt aangemeld voor het betreffende certificeringstraject.

Het Bureau voor Toetsing en Certificering (BTC) controleert, bij inschrijving voor examinering/toetsing, vooraf of aan toelatingsvoorwaarden met betrekking tot het dienstverband en, indien van toepassing, het beschikken over geldige certificaten van railAlert, is voldaan.

Nummer	Datum	Titel	Pag.
1.8	21-04-2023	Certificeringschema voor de taak: Gereedschapsmachinist	5/14

2.4 Verstreking van het certificaat

Het certificaat wordt verstrekt nadat alle geldige toetsen met voldoende resultaat zijn afgelegd en een geldige positieve praktijkbeoordeling van de gecertificeerde praktijkbeoordelaar door BTC is ontvangen. Daarnaast dient de kandidaat om in aanmerking te komen voor verstreking van het certificaat ook in het bezit te zijn van een geldig certificaat Veiligheidscommunicatie. In alle gevallen van hertoetsing wordt een nieuw certificaat verstrekt.

2.5 Geldigheid van het certificaat

Het certificaat is alleen geldig als de bezitter:

- voldoet aan de eisen voor PO en MO zoals deze door railAlert zijn vastgesteld bij de betreffende (veiligheids)taken;
- taken uitvoert in opdracht van concessiehouders/beheerders
- voldoet aan de overige eisen die gelden voor deze veiligheidstaak zoals benoemd in het Normenkader Veilig Werken en het voor deze taak van toepassing zijnde Voorschrift Veilig Werken.
- In het bezit is van een geldig certificaat Veiligheidscommunicatie¹

De geldigheidsduur van het certificaat is opgenomen in het document '[Geldigheidsduur van certificaten, medische en psychologische keuringen](#)' van railAlert (zie website railAlert)

Het certificaat blijft geldig onder de voorwaarden die zijn opgenomen in het '[Reglement voor de beoordeling van de vakbekwaamheid](#)' van railAlert (zie website railAlert).

2.6 Verlengen geldigheid certificaat (hertificering)

De werkgever kan verlenging van de geldigheidsduur van het certificaat van de werknemer aanvragen bij BTC. Hiervoor dient de medewerker aan de volgende voorwaarden te voldoen.

De medewerker:

- beschikt over een positieve praktijkbeoordeling die, op het moment van slagen voor eventuele her toets(en), niet ouder is dan een jaar, van een door railAlert gecertificeerde praktijkbeoordelaar;
- beschikt nog over een geldige verklaring van medische en psychologische geschiktheid
- is geslaagd voor de hertoets zoals beschreven is in paragraaf 4.2.
- In het bezit is van een geldig certificaat Veiligheidscommunicatie

NB Het voorblad van de praktijkbeoordeling wordt bij de aanmelding voor de hertoets meegestuurd naar BTC.

---

¹ Aan machinisten met volledige bevoegdheid zoals bedoeld in het Besluit Spoorwegpersoneel artikel3, lid 1 verleent stichting railAlert dispensatie op verzoek van de werkgever.

Nummer	Datum	Titel	Pag.
1.8	21-04-2023	Certificeringschema voor de taak: Gereedschapmachinist	6/14

3 Vakbekwaamheidseisen

Om voor een certificaat in aanmerking te komen moet worden vastgesteld dat de medewerker voldoet aan onderstaande beoordelingscriteria.

De wijze van toetsen is met een lettercode aangegeven. De betekenis van de codes is:

KT een kennistoets
PB een praktijkbeoordeling

In hoofdstuk 4 is de methode van toetsing uitvoeriger beschreven.

	<i>Vorbereitung</i>	
3.1	Beoordelen van de aangeleverde voertuiginstructie op veilige uitvoerbaarheid	Wijze van toetsen
Criteria 3.1.1.	A. Onderkennen van fouten en ontbrekende informatie in de voertuiginstructie. Dit heeft in ieder geval betrekking op: a. normen uit de geldende wet- en regelgeving; b. de uitvoerende veiligheidsorganisatie; c. de aangeleverde documenten; d. gegevens van de lokale situatie.	KT/PB
3.1.2	B. Met juiste argumenten (zie bullit 1/4 onder A.) onderbouwen waarom de instructie wel of niet geaccepteerd wordt. Een overtuigende onderbouwing is: a. een beschrijving/toelichting van wat er fout is of ontbreekt; b. het aangeven van consequenties en suggesties ter verbetering.	KT/PB
3.1.3	C. Bepalen of de werkzaamheden wel of niet veilig zijn uit te voeren ² .	KT

² De gereedschapsmachinist voert hiertoe een "praktische veiligheid toets" uit (volgens Voorschrift Veilig Werken).

Nummer	Datum	Titel	Pag.
1.8	21-04-2023	Certificeringschema voor de taak: Gereedschapsmachinist	7/14

3.2	In bedrijf nemen van het railgebonden voertuig	Wijze van toetsen
Criteria 3.2.1	A. Controleren van de technische staat inclusief remwerking. Dit heeft in ieder geval betrekking op: a. kennis van het voertuig; b. het herkennen van storingsindicaties en/of gebreken; c. het (laten) herstellen van storingen/gebreken; d. het controleren van de beremming van het voertuig; e. het voeren van juiste seinvoering; f. controleren op aanwezigheid van geldige certificaten en keuringen.	KT/PB
3.2.2	B. Vaststellen of veiligheidsvoorziening juist zijn ingesteld. Dit heeft in ieder geval betrekking op: a. de instelling van hoogte- en zijwaartse begrenzing; b. de normen die van toepassing zijn conform wet- en regelgeving; c. de normen die van toepassing zijn conform bedieningsinstructies; d. de instructie van de LWB/LLV/BBD.	KT/PB

Nummer	Datum	Titel	Pag.
1.8	21-04-2023	Certificeringschema voor de taak: Gereedschapsmachinist	8/14

	<i>Uitvoering</i>	
3.3	Bedienen en verplaatsen van het railgebonden voertuig	Wijze van toetsen
Criteria	A. Bedienen en verplaatsen van het railgebonden voertuig op veilige wijze.	KT/PB
3.3.1	<p>Dit heeft in ieder geval betrekking op:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Inzetten van voertuig op de railinfra; b. rijden conform de voertuiginstructie; c. kennis hebben van risico's van berijden van infra-elementen³ en overwegen; d. beoordelen en berijden⁴ van infra-elementen; e. informeren van de LWB over de stand van infra-elementen wanneer deze door de gereedschapmachinist gewijzigd is; f. kennis van de relevante⁵ seinen op buitendienst gesteld spoor; g. communicatie (gespreksdiscipline en bediening communicatieapparatuur); h. toepassen van procedures en regels m.b.t. rijden op buitendienstgesteld spoor; i. communiceren over de voortgang met LWB/LLV/BBD; k. koppelen / ontkoppelen van voertuigen niet zijnde krachtvoertuigen en wagens⁶ zoals bedoeld in art.1 van de regeling spoorverkeer; l. controle op belading binnen de buitendienststelling; m. bedienen van handbediende infra-elementen in niet centraal bediend gebied indien deze niet technisch zijn⁷ beveiligd. 	KT/PB
3.3.2	<p>B. Adequaat handelen in bijzondere situaties. Het betreft situaties die afwijken van de gegeven instructie, de schriftelijke instructie/tekeningen en calamiteitensituaties.</p> <p>Dit heeft in ieder geval betrekking op:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. herkennen van bijzondere situaties; b. toepassen van bestaande procedures en regels m.b.t. het handelen in bijzondere situaties. 	KT/PB

³ enkel-/meerdere wissels, stop-/ontspoorblokken, grendels, beweegbare bruggen en overpaden.

⁴ Het voertuig dient begeleid te worden indien dit in de RIE is vermeld; de detectie bij het berijden van overwegen niet gegarandeerd is; de bestuurder de te berijden weg niet kan overzien; en indien er meerdere wissels bereiden worden.

⁵ zie Bijlage voor opsomming relevante seinen.

⁶ Krachtvoertuig: spoorvoertuig met eigen voortbewegingsinrichting; wagen: spoorvoertuig zonder eigen voortbewegingsinrichting, bestemd voor het vervoer van goederen.

⁷ Bijvoorbeeld: gegrendelde installaties en infra-elementen in OTC-secties

Nummer	Datum	Titel	Pag.
1.8	21-04-2023	Certificeringschema voor de taak: Gereedschapmachinist	9/14

	Beëindiging	
3.4	Evalueren van de veiligheidsmaatregelen	Wijze van toetsen
Criteria	A. Evalueren van het veiligheidsproces met de LWB/LLV/BBD na afloop van het werk.	KT/PB
3.4.1	Dit heeft in ieder geval betrekking op: a. de genomen veiligheidsmaatregelen en de veiligheidsdocumenten; b. ervaringen van LWB/LLV/BBD met de veiligheidsmaatregelen; c. suggesties ter verbetering.	

3.5	Veiligheidscommunicatie- en registratie	
3.5.1	De Gmcn voert op een juiste wijze de veiligheidsgesprekken	
3.5.1.1	Voert veiligheidsgesprekken volgens de voorgeschreven gespreksregels, NATO-spelalfabet en dienstuitdrukkingen	PB
3.5.2	De medewerker kan de veiligheidscommunicatie voeren conform de door de infrabeheerder vastgestelde procedures en de TSI Exploitatie en Beheer en met de in gebruik zijnde communicatieapparatuur.	Wijze van toetsen
3.5.2.1	De veiligheidscommunicatie is effectief (verstaanbaar, nauwkeurig, begrijpelijk) in normale maar ook in stressvolle/drukke situaties en situaties waarbij communicatie anderszins onder druk staat (slecht weer, sterk omgevingsgeluid, incidenten, verstoringen en calamiteiten).	PB
3.5.3	De medewerker kan opdrachten en gespreksgegevens ten behoeve van zijn werk zonder fouten vastleggen (op papier of digitaal) met de bij de bedrijven in gebruik zijnde apparatuur (handheld terminals e.d.) en/of de infrabeheerder verplicht gestelde modellen (berichten en formulieren).	Wijze van toetsen
3.5.3.1	Toont aan dat hij de afspraken en opdrachten goed kan vastleggen.	PB

Nummer	Datum	Titel	Pag.
1.8	21-04-2023	Certificeringschema voor de taak: Gereedschapmachinist	10/14

3.5.4	De medewerker is zich bewust van het belang van zorgvuldige veiligheidscommunicatie en kent de risico's van onzorgvuldige communicatie. Hij vertaalt dat in het consequent toepassen van de regels.	Wijze van toetsen
3.5.4.1	Kan de gevolgen van onzorgvuldige communicatie weergeven/beschrijven.	PB
3.5.4.2	Past consequent de regels voor de veiligheidscommunicatie zorgvuldig en correct toe.	PB
3.5.4.3	Houdt zich aan de regels voor de veiligheidscommunicatie ook als dat niet gebeurt door zijn gesprekspartners en collega's.	PB
3.5.4.4	Houdt zich aan de regels ook al leidt dat tot negatieve en afkeurende opmerkingen van collega's.	PB
3.5.4.5	Spreekt zijn gesprekspartner effectief aan als die niet de juiste regels voor veiligheidscommunicatie hanteert. Effectief wil zeggen dat de aangesprokene zijn gedrag aanpast.	PB

Nummer	Datum	Titel	Pag.
1.8	21-04-2023	Certificeringschema voor de taak: Gereedschapmachinist	11/14

4 Beoordeling van de vakbekwaamheid en norm voor slagen

Hierbij zijn van toepassing:

- [het Reglement voor de Beoordeling van de Vakbekwaamheid](#);
- [het Reglement Bezwaar en Beroep Persooncertificering](#);
- [de Klachtenregeling](#).

4.1 Beschrijving van de initiële toetsing

De beoordeling van de vakbekwaamheid bestaat uit:

- een kennistoets en
- een praktijkbeoordeling.

4.1.1. Wijze van beoordelen

Kennistoets

De kennistoets bevat vragen over de voorwaardelijke kennis, benodigd voor de dagelijkse taakuitvoering. Daarnaast bevat de kennistoets vragen waarin een oordeel moet worden geveld over praktijksituaties. De kennistoets bestaat uit meerkeuzevragen en/of korte cases met een meerkeuzevraag, in een aantal gevallen gebaseerd op een document zoals bijvoorbeeld de voertuiginstructie.

De kennistoets wordt digitaal aangeboden en afgenomen. De toezichthouder verstrekt bij een casus behorende documenten op papier. De vragen hebben betrekking op de in dit schema opgenomen vakbekwaamheidseisen die gemarkeerd zijn als kennistoets ("KT").

De toets wordt afgenomen in Amersfoort bij BTC. De toets kan desgewenst worden afgenomen op de werkplek of aansluitend aan de opleiding op de opleidingslocatie.

4.1.2 Praktijkbeoordeling

De praktijkbeoordeling is een beoordeling van de vakbekwaamheid gebaseerd op het observeren en controleren van de kandidaat tijdens de leer-/werkperiode.

De praktijkbeoordeling wordt door een door railAlert gecertificeerde praktijkbeoordelaar uitgevoerd aan de hand van een beoordelingslijst van railAlert. De beoordelingslijst is te downloaden van de website van railAlert. De praktijkbeoordeling is gebaseerd op de in dit schema opgenomen vakbekwaamheidseisen die gemarkeerd zijn als "praktijkbeoordeling" ("PB").

De kandidaat mag zijn taak, tijdens de leer-werkperiode voor een periode van maximaal 12 maanden, uitvoeren onder direct toezicht en begeleiding van een voor de veiligheidstaak gecertificeerde en ervaren collega. De kandidaat moet hiertoe aantoonbaar beschikken over een bewijs van slagen van de toetsing van de kennistoets.

Nummer	Datum	Titel	Pag.
1.8	21-04-2023	Certificeringsschema voor de taak: Gereedschapmachinist	12/14

4.1.3 Norm voor slagen voor de initiële toetsing

De kandidaat is geslaagd indien:

- hij voor de kennistoets een 80% score heeft behaald.

In de vraagstelling zijn vragen opgenomen die bij correcte beantwoording 3 punten opleveren en vragen die bij correcte beantwoording 1 punt opleveren; en

- hij voor de praktijkbeoordeling alle taken voldoende kan uitvoeren.

Voert hij een taak niet goed uit, dan wijst de praktijkbeoordelaar hem daarop en wordt een afspraak gemaakt om die taak nogmaals uit te voeren totdat de kandidaat alle taken voldoende kan uitvoeren.

Het formulier praktijkbeoordeling biedt de mogelijkheid deze afspraak vast te leggen. De praktijkbeoordelaar stuurt de ondertekende beoordeling naar BTC.

4.2 Beschrijving van de hertoetsing

4.2.1 Beoordeling vakbekwaamheid

De beoordeling van de vakbekwaamheid bestaat uit:

- een kennistoets en
- een praktijkbeoordeling.

4.2.2 Praktijkbeoordeling door een gecertificeerde praktijkbeoordelaar

De praktijkbeoordeling is een beoordeling van de vakbekwaamheid gebaseerd op het observeren en controleren van de kandidaat. De praktijkbeoordeling wordt door een door railAlert gecertificeerde praktijkbeoordelaar uitgevoerd aan de hand van een beoordelingsstaat van railAlert. De beoordelingsstaat is te downloaden van de website van railAlert.

4.2.3 Norm voor slagen voor de hertoetsing

De kandidaat is geslaagd indien:

- hij voor de kennistoets een 80% score heeft behaald.

In de vraagstelling zijn vragen opgenomen die bij correcte beantwoording 3 punten opleveren en vragen die bij correcte beantwoording 1 punt opleveren en

- hij voor de praktijkbeoordeling alle taken voldoende kan uitvoeren.

Voert hij een taak niet goed uit, dan wijst de praktijkbeoordelaar hem daarop en wordt een afspraak gemaakt om die taak nogmaals uit te voeren totdat de kandidaat alle taken voldoende kan uitvoeren.

Het formulier praktijkbeoordeling biedt de mogelijkheid deze afspraak vast te leggen. De praktijkbeoordelaar stuurt het ondertekende voorblad van de beoordeling naar BTC.

Nummer	Datum	Titel	Pag.
1.8	21-04-2023	Certificeringschema voor de taak: Gereedschapmachinist	13/14

5 Bijlage Relevante seinen

Kennis hebben van relevante seinen (zoals omschreven in Vakbekwaamheidseis 3.3.1) heeft betrekking op de volgende seinen:

- Hoge/lage seinen met alle voorkomende seinbeelden;
- Brugsein;
- Handseinen (518a t/m 522a);
- (Facultatief) Stopseinbord (301 + 301b);
- Stopseinlantaarn (242);
- Afsluitbord/-lantaarn (513/243);
- Rode vlag (512b);
- Gevaarsein (605, 606, 508 en 509);
- Geluidsseinen bij werkzaamheden (614, 616 t/m 618);
- Kenborden (km/hm-bord, seinnummerbord, pijlbord en wisselnummerbord);
- Markeringen.

Nummer	Datum	Titel	Pag.
1.8	21-04-2023	Certificeringschema voor de taak: Gereedschapmachinist	14/14